P E R S B E R I C H T (embargo tot 11 juni 12:00uur)

Datum **11-06-2024**

College van B&W kiest voor verantwoord groeien

Het college van burgemeester en wethouders heeft de Kadernota 2025-2028 'Verantwoord groeien' ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. De flinke groei in onze fysieke en sociale leefomgeving vraagt (financiële) keuzes. Keuzes met impact. Verantwoorde keuzes. Nodig om Barneveld leefbaar en ondernemend te houden. Door bestaande diensten aan te passen, en waar nodig te versoberen, ontstaat ruimte. Enerzijds raken deze aanpassingen onze inwoners; anderzijds zullen zij ook profiteren van de nieuwe investeringen in ons voorzieningenniveau. De Kadernota 2025-2028 is daarom een belangrijk bestuurlijk document. Het bepaalt de kaders voor de inhoudelijke koers en de te maken financiële keuzes voor de komende jaren.

Flinke groeiopgave vraagt stevig fundament

Vorig jaar rond deze tijd maakten we ons als college van B&W druk om het jaar 2026; de rijksoverheid geeft vanaf dat jaar minder geld aan gemeenten en dat veroorzaakt een gat in de begroting. Wanneer we het hebben over een groeiopgave is dat geen goede basis. Daarom hebben we voor dat vraagstuk een oplossing gezocht én gevonden.

De gemeente Barneveld is de laatste jaren sterk gegroeid en staat nog steeds voor een flinke groeiopgave; dit betreft zowel het fysieke als het sociale domein van onze leefomgeving. Dat vraagt om forse investeringen zoals ook bleek uit de in vorige jaren gepresenteerde Meerjaren-investeringsplanning die 10 jaar vooruit kijkt. Naar de overtuiging van dit College mogen we de Barneveldse gemeenschap niet opzadelen met een tekort aan weginfrastructuur, scholen en andere voorzieningen. Het is in het belang van onze inwoners, onze kinderen en ondernemers om het voorzieningenniveau mee te laten groeien met de ontwikkeling van het aantal inwoners. Daarin moet geïnvesteerd worden en dus moet daarvoor dan extra financiele ruimte gezocht worden.

Daarvoor doen we voorstellen in deze kadernota die daarom als titel heeft 'Verantwoord groeien'. De voorstellen hebben enerzijds impact op de samenleving; anderzijds zullen onze inwoners en ondernemers ook profiteren van de nieuwe investeringen in ons voorzieningenniveau.
Vanuit de drijfveren "ondernemend, betrouwbaar en zorgzaam" wil het college de gemeente Barneveld beter voorbereiden op de toekomst. Er is in deze kadernota daarom ook de noodzakelijke financiële basis gelegd.
Kortom: *Verantwoord groeien met een basis die op orde is.*

(Financiële) keuzes voorgesteld

Deze kadernota is opgesteld met de financiële effecten uit de jaarrekening 2023 en de 1e tussenrapportage 2024. Het financieel meerjarenperspectief laat een oplopend tekort zien, mede veroorzaakt door keuzes van het Rijk. Omdat een sluitende meerjarenbegroting is vereist, komt het college in deze kadernota met voorstellen voor (financiële) keuzes.

Twee voorstellen: 'Basis op orde' en 'Verantwoord groeien'

Basis op orde
Onder 'Basis op orde' (maatregelen oplopend tot 4,5 miljoen per jaar) verstaan wij de wens om de kwaliteit van de huidige samenleving te borgen op basis van een verantwoorde en sluitende begroting en een sterke organisatie. Zo wordt er financieel werk gemaakt van onder andere de autonome ontwikkelingen in het sociale domein, areaaluitbreiding in de leefomgeving en de eerder genoemde terugval in bijdragen vanuit het Rijk.

Verantwoord groeien
'Verantwoord groeien' (maatregelen 5 miljoen vanaf 2026) maakt het mogelijk om het voorzieningenniveau in de gemeente te laten meegroeien met de groei van het inwonertal. Dit is noodzakelijk. Het gaat om structurele uitbreidingen van weginfrastructuur en maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijsruimte en sportfaciliteiten. Ook biedt dit pakket ruimte voor gewenst nieuw beleid.

Dekking van de voorstellen

Het college stelt de raad voor om via drie pakketten (basispakket, basispakket plus, aanvullend pakket) de voorstellen te bekostigen. De basispakketten dekken de ‘basis op orde’ en het aanvullende pakket maakt ‘verantwoord groeien’ mogelijk.

In de basispakketten zitten maatregelen als nog realistischer begroten (mede ingegeven door opnieuw positief resultaat jaarrekening van circa 20 miljoen euro), kostendekkend maken van een aantal leges, beperken inhuur en waar mogelijk afschrijvingstermijnen verlengen.

Het aanvullend pakket gaat een flinke stap verder. Hiervoor zijn scenario’s ontwikkeld waarbij keuzes ook onze inwoners raken. Het college wil samen met raad, inwoners en maatschappelijke partners komen tot een evenwichtig stel maatregelen om 3 miljoen euro structureel te kunnen ombuigen. De resterende 2 miljoen wordt gerealiseerd door het verhogen van opbrengsten, waarvan 1,6 miljoen via verhogen OZB (vier jaar op rij 2,5 % extra boven de indexatie). We realiseren ons dat ook dit laatste maatschappelijke impact heeft, maar wegen dat nadrukkelijk af tegenover het belang van de investeringen voor de hele samenleving.

Reserve ‘verantwoord groeien’

De jaarrekening zal een positief resultaat van ca. 20 miljoen euro laten zien en ook de schuldpositie is verbeterd. Het betreft incidentele resultaten, terwijl we voor de extra investeringen op zoek zijn naar langjarige financiele ruimte. We stellen voor om een deel van dit positieve resultaat aan te wenden tot het instellen van een reserve ‘verantwoord groeien’, waarmee in de toekomst ook aantal investeringen in de categorie ‘verantwoord groeien’ gedekt kan worden. We komen er later nog op terug hoe we de reserve ‘verantwoord groeien’ nog verder kunnen vullen en uiteraard ook welke projecten daarmee uiteindelijk uitgevoerd kunnen worden. We realiseren ons dat dit effect heeft op onze financiële kengetallen en deze zullen uiteraard altijd voldoende moeten blijven.

Meerjaren Investeringsplan (MIP) en Uitvoeringsplan 2025

Onderdeel van de Kadernota is het vaststellen van Uitvoeringsplan 2025 uit het Meerjareninvesteringsplan (MIP) 2025-2034. Deze bestaat als eerste uit investeringen die betrekking hebben op de instandhouding van gemeentelijke eigendommen en het uitvoeren van beheerplannen. Daarnaast bevat het MIP ook majeure investeringen en aanvullende wensen die vallen onder ‘verantwoord groeien’. Het kiezen welke majeure investeringen we willen gaan doen, gaat in de tijd samen op met het uitwerken van het aanvullend pakket en start zodra de Kadernota instemming heeft gekregen van de gemeenteraad.

Hoe ziet het vervolgproces eruit?

De Kadernota zal op 4 juli in commissie bestuur behandeld worden. Vaststelling staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 10 juli.
Het college start na het zomerreces met de praktische uitwerking van de scenario’s die ’structureel 3 miljoen aan kostenbesparing moeten opleveren; daar waar logisch in overleg met samenleving en de gemeenteraad, waarna besluitvorming plaats vindt De maatregelen moeten vanaf 2026 effect hebben. Instemming van de raad op deze Kadernota is van belang om bijvoorbeeld een project als de Oostelijk rondweg op te kunnen starten. ‘Verantwoord groeien’ geeft de gemeente Barneveld perspectief op de toekomst.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:
Informatie via perstelefoon (0342) 495408 of pers@barneveld.nl